

Marcel PAŠKA, *Bitva, která (ne)byla. Církevně-politická a konfesijní instrumentalizace bitvy u Domažlic (1431) v literárních pramenech pozdního středověku a raného novověku*, České Budějovice 2009, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, bakalářská práce, 78 s.

Posudek oponenta bakalářské práce

Období husitství se již dlouhodobě těší nebyvalému zájmu domácího i zahraničního dějepiscectví. Rovněž bitvě u Domažlic (1431) věnovala historická věda velkou pozornost, jak to ostatně kolega Marcel Paška dokládá v úvodní kapitole, v níž se pokouší shrnout základní literaturu a naznačit vlastní metodologická východiska. Zpracování badatelsky závažného tématu se ujal s heuristickou pílí, která mu umožnila vyzdvihnout silné a slabé stránky dosavadní literatury. Své pojednání vystavěl na výzkumu dochovaných literárních pramenů 15. až 17. století od Vavřince z Březové, Eneáše Silvia Piccolominiho, Bartoška z Drahonice, Martina Lupáče, Václava Hájka z Libočan, Martina Kuthena ze Šprinsberku, Daniela Adama z Veleslavína, Tůmy Přeloučského, Zachariase Theobalda, Mikuláše Dačického z Heslova, Bohuslava Balbína, Hanse Rosenplüta, Osvalda z Wolkensteinu. Za hlavní cíl práce si autor vytknul shrnout dosavadní poznatky o páté křížové výpravě a potvrdit či vyvrátit tezi, že u Domažlic byla roku 1431 svedena bitva husitů s křižáky.

V pěti obsáhlých kapitolách se postupně zabýval vnímáním páté křížové výpravy očima středověkých i raně novověkých literátů. Pomocí komparativní metody se pokusil zrekonstruovat průběh „bitvy“, početní i národnostní složení vojsk zneprátelených stran, nastítnit chování křižáků na českém území, počet padlých, podíl husitského zpěvu na porážce křižáckého vojska a velikost kořisti, kterou získaly husitské oddíly. Z důkladné analýzy vysvítá, že obraz páté křížové výpravy, jak jej vykreslili středověcí kronikáři, se příliš neliší od líčení literátů 16. a 17. století. V *Kalendáři historickém* od Daniela Adama z Veleslavína lze dokonce zaznamenat přímé odkazy na prameny, z nichž autor při koncipování svého díla čerpal. Kolega Paška se však nespokojil pouze s pohledem středověkých a raně novověkých vzdělanců na bitvu u Domažlic. V závěrečné kapitole (s. 56-59) se zabýval „druhým“ životem tohoto dějinného mýtu v místní tradici Domažlicka a jeho nezanedbatelným postavením v politické propagandě 19. a 20. století. Své interpretační schopnosti Marcel Paška uplatnil především ve třetí kapitole (s. 43-50), v níž se věnoval sémantickému rozboru označení účastníků páté kruciáty – „husitů“ a „křižáků“.

Připomínky k předložené práci jsou spíše věcného charakteru. Na s. 22 kolega Paška podotýká, že každá křížová výprava oficiálně začínala jejím vyhlášením a následným odchodem vojska na bojiště. Sám si však jako začátek páté kruciáty stanovuje překročení hranic českých zemí křížáckým vojskem. Co jej vedlo k takovému kroku? Dílčí připomínky se týkají pojmů hojně užívaných autorem předloženého pojednání. Marcel Paška velmi nedůsledně pracuje s termíny Svatá říše římská, Římská říše, Římsko-německá říše. I když v jeho podání jde s největší pravděpodobností o synonyma, z dějinného hlediska mohou tato slovní spojení označovat zcela odlišné státní útvary, které existovaly v různých údobích dějin.

Ačkoliv je práce psána svěžím jazykem, který se vyznačuje přesnou větnou skladbou a jasnou výpovědí, tento veskrze příznivý dojem kazí desítky prohřešků proti pravopisným a především syntaktickým normám současného českého jazyka. Také nejednotná grafická úprava jednotlivých odstavců i poznámkového aparátu by si zasloužila větší pozornost. Z výše naznačených skutečností vyplývá, že autor nevěnoval přílišnou pozornost závěrečným korekturám a redakčním úpravám a bakalářskou práci pravděpodobně dokončoval ve značném chvatu.

Přestože se Marcel Paška v některých částech bakalářské práce nevyvaroval popisnému pojetí, nelze při dosavadním stavu poznatků o vnímání bitvy u Domažlic autorovi tento postup vyčítat. Naopak velmi oceňuji jeho neustálou snahu o hledání srovnávacího výkladového kontextu středověkých a raně novověkých kronikářů. Dobře zvolené téma dokázal uchopit po stránce heuristické i metodologické neokázalým a vpravdě náročným způsobem. Předložené pojednání je výsledkem samostatného badatelského úsilí, obrovské píle a v neposlední řadě také vyzrálého intelektu. Proto bakalářskou práci pana Marcela Pašky s potěšením doporučuji k obhajobě a posléze také k částečnému publikování. Její kvality však s ohledem na velké množství gramatických a syntaktických chyb hodnotím stupněm **velmi dobře**.

PhDr. Rostislav Smíšek, Ph.D.

Jaroměřice nad Rokytnou 25. 8. 2009